ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลร่วมกับสุคนธบำบัคต่อความวิตกกังวลของผู้คูแล ในครอบครัวในระหว่างรอผู้ป่วยผ่าตัดเนื้องอกสมอง

นางสาวสมรพรรณ ไตรภูธร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2554 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF GIVING INFORMATION AND AROMATHERAPY PROGRAM ON ANXIETY OF FAMILY CAREGIVERS OF BRAIN TUMOR PATIENTS DURING THE PERIOPERATIVE PERIOD

Miss Samornphan Traiputorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

540062

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลร่วมกับสุคนธบำบัดต่อความ

วิตกกังวลของผู้ดูแลในครอบครัวในระหว่างรอผู้ป่วยผ่าตัด

เนื่องอกสมอง

โดย

นางสาวสมรพรรณ ไตรภูธร

สาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. สุรีพร ธนศิลป์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

> คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อก อก ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรีพร ธนศิลป์)

(อาจารย์ ดร. ชูศักดิ์ ขัมภลิขิต)

สมรพรรณ ไตรภูธร : ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลร่วมกับสุคนธบำบัดต่อความวิตกกังวล ของผู้ดูแลในครอบครัวในระหว่างรอผู้ป่วยผ่าตัดเนื้องอกสมอง (THE EFFECT OF GIVING INFORMATION AND AROMATHERAPY PROGRAM ON ANXIETY OF FAMILY CAREGIVERS OF BRAIN TUMOR PATIENTS DURING THE PERIOPERATIVE PERIOD) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. สุรีพร ธนศิลป์, 130 หน้า.

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลของผู้ดูแล ในครอบครัวของผู้ปวยผ่าตัดเนื้องอกสมองระหว่างกลุ่มเปรียบเทียบและกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรม 1 วัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ดูแลในครอบครัวที่มา รอผู้ป่วยทำผ่าตัดเนื้องอกสมอง ณ ห้องที่จัดให้สำหรับญาติพักรอ ที่หน่วยงานห้องผ่าตัด สถาบัน ประสาทวิทยา จำนวน 40 ราย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มเปรียบเทียบจนครบ 20 ราย แล้วจึงเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มทดลอง กลุ่มเปรียบเทียบได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล ขณะผ่าตัด ในขณะที่กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูลร่วมกับสุคนธบำบัด เครื่องมือที่ใช้ ในการทดลองคือ โปรแกรมการให้ข้อมูลร่วมกับสุคนธบำบัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพยาบาลแบบ ผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและแบบ วัดความวิตกกังวล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1. ความวิตกกังวลภายหลังได้รับโปรแกรมทันที ของกลุ่มทดลองน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p< .05)
- 2. ความวิตกกังวลภายหลังได้รับโปรแกรม1 วัน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ไม่แตกต่างกัน (p> .05)

ฤ

5277610136: MAJOR NURSING SCIENCE

KEYWORDS: ANXIETY/ INTRAOPERATIVE INFORMATION/ AROMATHERAPY/ FAMILY

CAREGIVERS OF BRAIN TUMOR SURGICAL PATIENTS

SAMORNPHAN TRAIPUTORN: THE EFFECT OF GIVING INFORMATION AND AROMATHERAPY PROGRAM ON ANXIETY OF FAMILY CAREGIVERS OF BRAIN TUMOR PATIENTS DURING THE PERIOPERATIVE PERIOD. ADVISOR: ASSOC.

PROF. SUREEPORN THANASILP, D.N.S., 130 pp.

This quasi-experimental research aimed to compare the anxiety of family caregivers of brain tumor surgical patients between the compare group and the experimental group. Study sample were 40 family caregivers of brain tumor surgical patients at Prasat Neurological Institute. They were divided into two groups: compare group and experimental group. The compare group received the Intra-operative Information Program, while the experimental group received the Intra-operative Information and Aromatherapy Program. The experimental instruments were the Intraoperative Information Program and the Intra-operative Information and Aromatherapy Program. Collecting data instruments were Personal Questionnaire and Families' Anxiety Questionnaire Statistical techniques used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, dependent t-test and independent t-test.

The major findings showed that:

1. The posttest anxiety of the experimental group was significantly lower than that of the compare group (p<.05).

2. The posttest anxiety after 1 day of the experimental group and the compare group were not difference (p>.05).

Field of Study: Nursing Science Student's Signature Surremphan Traiputorn

Academic Year: 2011 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รอง ศาสตราจารย์ ดร.สุรีพร ธนศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง ในการทำวิจัย รวมทั้งคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ตลอดจนแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆด้วย ความเมตตา ห่วงใย เอาใจใส่ และส่งเสริมให้กำลังใจเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาของการทำ วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ซูศักดิ์ ขัมภลิขิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความเมตตา ให้ข้อเสนอแนะใน การแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงานพยาบาล หัวหน้างานห้องผ่าตัด เจ้าหน้าที่
ศูนย์วิจัยและเจ้าหน้าที่สถาบันประสาทวิทยาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวก
ในการดำเนินการวิจัย และที่ขาดมิได้ คือ กราบขอบพระคุณผู้ป่วยและญาติกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่
เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย และคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ สนับสนุนทุนบางส่วนในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่และพี่ชาย อาจารย์และทุกคนอันเป็น ที่รักยิ่ง ที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจด้วยความรัก ความห่วงใย และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสำหรับ ความช่วยเหลือ คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ให้กำลังใจตลอดมาจนกระทั่งสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อไทย	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	৭
กิตติกรรมประกาศ	ପ୍ଥ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ผ
สารบัญภาพ	្ស
บทที่	
1 บทน้ำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการวิจัย.	4
ขอบเขตการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับเนื้องอกสมอง	14
แนวคิดเกี่ยวกับผู้ดูแลในครอบครัว	23
แนวคิดเกี่ยวกับความวิตกกังวล	27
แนวคิดเกี่ยวกับการให้ข้อมูล	39
แนวคิดเกี่ยวกับสุคนธบำบัด	41
โปรแกรมการให้ข้อมูล	48
โปรแกรมการให้ข้อมูลร่วมกับสุคนธบำบัด	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
กรคงแนวคิดการวิจัย	55

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การดำเนินการวิจัย	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผลการวิจัย	84
ข้อเสนอแนะ	88
รายการอ้างอิง	90
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	99
ภาคผนวก ข จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสืออนุมัติให้ทดลองใช้	
เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	101
ภาคผนวก ค เอกสารการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	108
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือ	112
ภาคผนวก จ ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม	126
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนก์	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงคุณสมบัติของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	57
2	จำนวนร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	71
3	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย	74
4	แสดงจำนวนร้อยละ ของระดับความวิตกกังวลของกลุ่มทดลอง	
	และกลุ่มเปรียบเทียบ	75
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความวิตกกังวลของ	
	กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	76
6	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวล	77
	หลังทดลองทันที และหลังทดลอง 1 วันของกลุ่มทดลอง	
7	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวล	77
	หลังทดลองทันที และหลังทดลอง 1 วันของกลุ่มเปรียบเทียบ	
8	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลหลังการทดลองทันที	
	และหลังการทดลอง1วันของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	78

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	55